

7. SCHWARTZ, S. A theory of cultural values and some implications for work. In: Applied Psychology: An International Review, 48, 1999: 23–47.
8. THOMAS, J., DICKSON, M., BLIESE, P. Values predicting leader performance in the U.S. Army Reserve officer training corps assignment center: Evidence for personality-mediated model. In: Leadership Quarterly, 12, 2001: 181–196.
9. VAN DIJK, D., KLUGER, A. Feedback sign effect on motivation: Is it moderated by regulatory focus? In: Applied Psychology: An International Review, 53, 2004: 113–135.

CZU: 37.018.1:314.545

DOI: 10.46727/c.v2.1-2-10-2022.p243-249

CONDIȚII ALE COPILULUI ÎN ANSAMBLUL RELAȚIILOR CONSENSUALE NON-MONOGAME

SIMION Simion Dănuț

Universitatea Liberă Internațională din Moldova, Chișinău, Republica Moldova,

ORCHID ID: 0000-0002-3489-6410, e-mail: simion2simion@gmail.com

Rezumat. *Veșnicia cuplurilor în armonie, devine pe zi ce trece un obiectiv mult prea dificil de atins iar dacă tragem cu ochiul pe statistica cu rata divorțurilor și a natalității lucrurile tind să degenereze și mai mult. Astăzi până și în cele mai dogmatice colțuri ale lumii, oamenii încep să se obișnuiască cu ideea că pot avea mai mult de un singur partener într-o viață. Dintr-o veșnicie a căutării partenerului ideal sau a frustrărilor și obedienței în cuplu se trece într-o schimbare de accente către împlinirea de sine, bunăstare și noi oportunități. În aceste noi timpuri relația monogamă cu siguranță necesită o mai mare deschidere ca să poată rezista; o relație sănătoasă are nevoie de fluiditate și adaptabilitate. Cuplurile își delimitează noi granițe și încep a explora noi posibilități; de la închiderea relație până la o deschidere cât mai mare a ei, de la separat la împreună; de la monogamie și monogamie serială până în zona relațiilor consensuale non-monogame: relații deschise, monogamish, swing sau poliamor. Ce se întâmplă însă cu copii și cum schimbările din structura familiei îi poate afecta?*

Cuvinte-cheie: *copii, monogamie serială, relații deschise, monogamish, swing, poliamor.*

Abstract. *The eternity of couples in harmony is becoming a goal much too difficult to achieve day by day, and if we take a look at the divorce and birth rate statistics, things tend to degenerate even more. Today even in the most dogmatic corners of the world, people are getting used to the idea that they can have more than one partner in a lifetime. From an eternity of searching for the ideal partner or of frustrations and obedience in the couple, there is a shift in emphasis towards self-fulfillment, well-being and new opportunities. In these new times the monogamous relationship certainly requires greater openness to endure; a healthy relationship needs fluidity and adaptability. Couples establish new boundaries and begin to explore new possibilities; from closing the relationship to opening it as much as possible, from separate to together; from monogamy and serial monogamy to the area of non-monogamous consensual relationships: open relationships, monogamish, swing or polyamory. But what happens to the children and how the changes in the family structure can affect them?*

Keywords: *children, serial monogamy, open relationships, monogamish, swing, polyamory.*

Antropologic vorbind principiul căsătoriei monogame a apărut, cel mai probabil, ca răspuns la nevoia de a proteja distribuirea resurselor pe linie sangvină. Avem pe de o parte rolul matern al femeii ce implică apărarea cuibului și a resurselor conservarea a ceea ce era greu câștigat pentru supraviețuire. Bărbații pe de altă parte sunt încă „programați” pentru înmulțire.

Vedem derapajul în statistici privind numărul de divorțuri sau cazurile de violență în familie. Cum e posibil ca ceva atât de perfect să aibă o rată de eșec atât de mare. Dacă tindem să dăm vina pe libertate și oportunități atunci ar trebui să și vedem în ce condiții aveau loc căsătoriile în trecut: sub semnul avantajelor, amenințărilor, impunerilor, controlului, obedienței sau sarcinilor nedorite trecute sub preș numai să se scape de rușinea satului. Căsătoria a ajuns restrictivă (nu ai voie să faci asta pentru că...) în dezvoltarea personală și chiar represivă (dacă faci acel lucru atunci...) pe alocuri. Ne place sau nu relațiile dintre oameni sunt reglementate politic și mai puțin lăsate la libera alegere. Adevărul este că statului îi este mult mai ușor financiar să gestioneze o relație de unu plus unu, decât unu plus doi sau chiar mai mulți însă această realitate deja există așa cum a existat dintotdeauna.

Creștinismul a introdus normativitatea monogamiei și a impus societății o monogamie strictă introducând normele de conduită socială și morală stricte ce au favorizat monogamia excesiv neluând în calcul dinamicile societăților viitoare. Căsătoria a transformat cu adevărat lumea dar a și încurcat-o impunând acest model de coabitare ca fiind unicul funcțional. Relațiile consensuale non-monogame sau într-o variantă mai simplă relațiile consensuale etice depășind cadrul clasic al coabitării tradiționale sunt luate din ce în ce mai mult în considerație; acesta fiind un lucru cât se poate de normal pentru timpurile în care trăim. Astăzi până și în cele mai dogmatice colțuri ale lumii, oamenii încep să se obișnuiască cu ideea că pot avea mai mult de un singur partener într-o viață.

Relațiile de cuplu sunt clasificate de majoritatea cercetătorilor în: tradiționale și neofamiliale sau non-maritale. În cadrul relațiilor neofamiliale sau non-maritale se pune des accentual pe uniunile homosexuale, tangențial swingul și aproape deloc relațiile poliamoroase. Astăzi introducerea termenului de relații consensuale non-monogame nu apare doar ca un moft științific ci ca o necesitate în sine. Veșnicia cuplurilor în armonie, departe de imaginea prezentată în cărți sau prin filmele hollywoodiene, se transformă ori în veșnicia frustrărilor de cuplu, ori în veșnicia căutării partenerului ideal; căsătoria tradițională sub girul normelor sociale și a bisericii a găsit și pentru aceste transformări soluția „ideală”, monogamia serială.

Monogamia în serie e ultima zvâcnire a societății moderne atribuind valori etice și morale cu un grad mare de permisivitate căsătoriei tradiționale. Monogamia serială (schimbarea după un anumit număr de ani a unui partener prin divorț și trecere la un alt partener) este doar o convenție, o

construcție socială ce încă mai validează monogamia în fața ratei mari de eșecuri, divorțuri și costuri economice ale acestui construct social.

Parte a societății ținând cont de noile provocări ale căsătoriei tradiționale a început să caute „alternative,, viabile. Relațiile etice consensuale non-monogame nu-și propun să înlocuiască relațiile tradiționale considerându-le cumva imperfecte sau depășite, ci mai degrabă să găsească compromisuri. Voci deloc puține la număr încă dau vina pe liberalismul societății democratice început în anii 60 și 70 o dată cu revoluția sexuală și mai nou accesul la pornografie și programele de educație sexuală. Ceea ce se pierde din vedere este faptul că dorința de varietate sexuală este o dorință cât se poate de normală și naturală. Sexualitatea asemeni alimentației, necesită diversificare.

Forme de relații de coabitare din zona relațiilor consensuale non-monogame (CNM) sunt: relațiile deschise, monogamishul, swingul și poliamorul.

În relațiile deschise partenerii/cuplul au o relație dinainte bine stabilită, există neapărat un acord prin care aceștia consimt să se vadă cu alte persoane. Este o relație în care partenerii decid că pot avea relații sexuale în afara relației lor. Aceștia pot face acest lucru împreună, separat sau cu o combinație a celor două. Aceste acorduri vor varia de la un cuplu la altul și se pot schimba în timp, în funcție de nevoile și dorințele tuturor părților implicate. Una dintre reguli îndeamnă cuplurile să stabilească acorduri cu privire la ceea ce pot și nu pot face cu alte persoane. În conexiunile realizate în afara relației pot fi sau nu implicați romantic, sexual sau emoțional. Suntem supuși permanent unor atracții, mai mult sau mai puțin puternice, mai mult sau mai puțin numeroase, după tipul nostru de viață. Uneori, asta se varsă în ceea ce se numește iubire. Dar dragostea, fie că e un proiect pentru o noapte sau pentru o viață, nu împiedică acele atracții să continue. Dragostea nu împiedică iubirea. [7, p.15].

Relațiile monogamish sunt relațiile monogame în care comunică cu persoane din exterior, te întâlnești, flirtezi dar nu intri cu acea persoană în intimitatea sexuală. Te conectezi emoțional dar nu...atingi. Pentru a satisface pofta de aventură cuplurile pot face sexchat, swing, mici filmulețe care să-i stimuleze fără însă a dezvolta mai mult relația.

Swing-ul este perceput inițial ca o formă de sex social. Cei singuri și cupluri, numiți swingeri, se angajează în diferite tipuri de partajare sexuală sau schimburi reciproce. Swingul este, în general, o activitate pe care un cuplu o desfășoară împreună. Swingerii sunt, în general, cupluri care se întâlnesc cu alte cupluri, în cluburi speciale sau se găsesc pe diferite aplicații. Swingul și relațiile deschise tind să fie apreciate mai mult de persoanele conservatoare și în general heterosexuale. În swing gradul de intimitate și implicare sexuală diferă la fiecare întâlnire și este determinat de granițe și acorduri clare cu toate părțile. Swingul poate fi o modalitate excelentă de a spori energia sexuală și conexiunea în orice relație. Uneori partenerii dezvoltă sentimente romantice puternice unii față de alții și se formează conexiuni care au ca rezultat cuplurile să decidă să se întâlnească și

în afara evenimentelor swing în uniuni consensuale. Majoritatea studiilor acceptă definiția poliamorului ca fiind relațiile consensuale cu mai mult de un partener cu acordul și consimțământul tuturor celor implicați. Poliamorul se bazează pe presupunerea că partenerii pot forma atașamente romantice multiple [4].

Poliamorul se bazează pe presupunerea că partenerii pot forma atașamente romantice multiple. Aceasta este diferența majoră dintre poliamor și majoritatea celorlalte forme de non-monogamie consensuală. Prin definiție, poliamorul include opțiunea de a te angaja în mai multe relații romantice. Poliamorul iese în evidență de alte forme de non-monogamie etică prin faptul că persoanele poli sunt atrase de relații și conexiuni și se implică emoțional. Persoanele din cadrul acestor relații își construiesc relațiile în mod egal și fiecare își asumă responsabilități. [10]. Cercetările disponibile sugerează că a fi crescut de mai mulți părinți sau de părinți cu mai mulți parteneri poate, de fapt, să îmbogățească viața acestor copii. Aceștia pot beneficia de a avea mai mulți părinți iubitori care pot oferi nu numai timp de calitate, ci și o gamă mai mare de interese și niveluri de energie care se pot potrivi cu personalitatea unică și în creștere a copilului spune un studiu din 2013 [3]. În general, copiii din familiile CNM par în cercetările făcute remarcabil de bine adaptați, articulați, inteligenți și încrezători în sine. [5. 199]. Același raport subliniază faptul că și părinții pot fi beneficiari; un singur adult sau chiar doi se pot epuiza în relație cu copii, mai mulți adulți însă pot satisface nevoile nesfârșite ale copiilor fără a deveni frustrați sau insensibili.

Famiiliile cu această configurație netradițională se confruntă cu propriile provocări și dificultăți unice. Dar, fără îndoială, părinții poliamorosi și copiii lor au câteva avantaje de invidiat față de copii din familiile monogame. În structura acestor relații, copii pot asimila abilități valoroase de comunicare și relaționare. Prioritatea acordată deschiderii, onestității și alfabetizării emoționale poate stimula un mediu în care copiii dezvoltă o tendință pentru o inteligență emoțională mai ridicată, un grad mai mare de maturitate, încredere în sine și autodeterminare, precum și abilități excelente interpersonale [9].

Principala preocupare în cazul studiului copiilor din familiile consensual non-monogame vine din exterior. Paralele se pot face cu copiii crescuți în familii de gay și lesbiene, unde stresul vine în principal din comentariile negative ale prietenilor sau colegilor de școală și din stigmatul celorlalți. Totuși, studiile arată că copiii care suferă de stigmatizare pot deveni mai puternici. Niciunul dintre copiii din familiile intervievate aici nu s-a confruntat cu discriminare, în ciuda faptului că părinții lor sunt „fără” ca poli, fie parțial sau total [ibidem].

Copiii pot beneficia de un alt mare avantaj din relațiile CNM; părinții le pot oferi nu numai timp de calitate, ci și o gamă mai mare de interese și niveluri de energie pentru a se potrivi cu personalitatea unică și în creștere a copilului [5. p.187]. De asemenea copii din familiile poliamorose îi percep pe cei mai mulți adulți din viața lor ca pe părinți, o altă parte însă în funcție

de vârstă sau de relația cu familia primară îi percep pe adulți ca pe niște membri aleși ai familiei, asemănători unei mătuși, unchi, văr sau frate mai mare etc. [ibidem].

California a adoptat o lege care permitea mai mult de doi părinți să adopte un copil fiind unul dintre cele cel puțin 12 state care au recunoscut familii cu trei sau mai mulți părinți într-o anumită calitate, ceea ce face mai ușor pentru familiile care nu sunt monogame să obțină protecția parentală legală [5].

Privind la acești copii în general, aș spune că sunt la fel de – dacă nu chiar mai – sănătoși din punct de vedere emoțional decât colegii lor. Ei nu cred neapărat că vor fi ei înșiși poliamoroși, mai ales că majoritatea cresc într-un mediu conceput pentru a stimula gândirea independentă spune Elisabeth Sheff. Familiile non-monogame intervievate în studiile existente au citat numeroasele beneficii ale coparentingului. În fruntea listei se aflau resursele: mai mulți părinți înseamnă mai mult timp, mai multă dragoste, mai multă experiență, mai multe finanțe și odihnă; timp de calitate pentru sine. „Nu există niciun motiv să credem că monogamia este mai bună [sau mai rea] decât alte structuri familiale,, spune psihoterapeutul britanic, autorul cărții *The psychology of sex*, dr. Meg-John Barker. „Structurile cu mai mulți adulți implicați și mai mult sprijin comunitar în jurul lor, ar putea funcționa mai bine pentru mulți oameni [1].

În general, în cadrul relațiilor consensual non-monogame se pune accent pe onestitate și comunicare, iar adulții extind acest accent și asupra educației lor parentale. Unii copii din familii poliamoroase au apreciat onestitatea părintească și au considerat-o ca pe un avantaj. Adulții și copiii deopotrivă au identificat creșterea resurselor care a rezultat din faptul că mai mulți adulți și-au pus în comun timpul, banii și energia ca fiind avantajoasă pentru întreaga familie. Unii copii ale căror familii au divorțat, dar au păstrat contactul social, raportează că apreciază capacitatea părinților lor de a rămâne prieteni chiar și după un divorț. Desigur, non-monogamia conștientă nu este neapărat mai bună decât alte modele: există comportamente parentale problematice în toate stilurile de relație; dar cu siguranță nu există dovezi că acest tip de relații, cu precădere cele polimoroase sunt mai rele sau chiar dăunătoare pentru creșterea copiilor decât monogamia [2].

Printre provocări ale copilului în cadrul relațiilor consensuale-nonmonogame putem menționa:

- stres și suferință când unul din membri părăsește familia;
- unii copii din CNM s-au simțit stresați de stigmatizarea socială, dar de obicei era destul de minimă. Rasa, clasa și privilegiile educaționale îi protejează pe mulți dintre copiii de unele efectele stigmatizării sociale, astfel încât s-ar putea să nu fie reprezentativi pentru copiii din toate familiile poliamoroase;
- în unele familii, copiii au suferit unele dezavantaje din cauza aglomerației vieții lor de familie;

- unii copii, în special copiii mai mari, din familiile poliamorose și-au exprimat frustrarea față de gradul de supraveghere pe care l-au primit de la numeroșii adulți din viața lor;
- subtilitățile familiilor poliamorose sunt complicate nu numai pentru adulți, ci și pentru copiii din acele familii. Provocările de rutină în familie, cum ar fi gelozia între frați, pot deveni uneori mai complicat de gestionat fiind amplificate de dinamica complexă a vieții familiei.

Cercetările efectuate pe familiile poliamorose și de swingeri constată un sentiment de onestitate care pătrunde în relația familială și încurajează apropierea și acceptarea deschisă; un grup de copii bine adaptați, atenți, de diferite grupe de vârstă; și o multitudine de asistență economică și emoțională pentru copii, atât mângâietoare pentru copii în momentele lor de nevoie, cât și utile în modurile cele mai banale și pragmatice. În plus, resursele abundente și atenția unui grup de adulți cu seturi variate de abilități pot oferi o abundență de modele pentru copii pe care aceștia le pot prelua și aplica pe mai departe [3. p. 237].

Realitatea e că în ultimul timp se vorbește din ce în ce mai mult despre non-monogamia etică iar aceasta devine din ce în ce mai răspândită pentru că modul în care ne așteptăm ca părinții să crească acum copiii de multe ori parcă nu mai are sens. Sarcina creșterii și educării copilului într-o societatea a supra sarcinilor și consumatorismului pune mult stres pe doi oameni care nu au nici un ajutor real. Dacă tragem cu ochiul în trecut la alte societăți sau culturi antice, un sat sau familia extinsă creștea și ajuta la creșterea copiilor. Astăzi partenerii suplimentari din cadrul relațiilor consensuale non-monogame pot juca același rol ajutându-și partenerii în orice tip de sarcină, de la îngrijirea copilului până la sprijin emoțional. Mai putem menționa că cercetători de la Universitatea din Michigan au stabilit că modalitățile prin care psihologii și alți oameni de știință studiază relațiile sunt orientate spre a oferi rezultate care - chiar și inconștient - promovează monogamia. Ei au concluzionat că modul în care se studiază intimitatea este problematic. Unul dintre autorii principali ai studiului pe relațiile consensuale non-monogame, a spus că atitudinile noastre față de monogamie sunt atât de înrădăcinate încât nici măcar nu ne mai gândim dacă judecăm corect. Noi o vedem doar ca singura cale [8]. Studiul de la Michigan susține, de asemenea, pe baza unui sondaj al cuplurilor dintr-o varietate de relații, că relațiile non-monogame consensuale sunt la fel de „funcționale” ca cele monogame. Bazându-se pe o serie de factori, incluzând încredere, gelozie, pasiune și satisfacție generală, nu au fost găsite diferențe în funcționarea relațiilor între grupuri. Într-un studiu final, separat, ei au analizat și modul în care oamenii au reacționat la cercetători atunci când aceștia au întrebat despre relații non-monogame. Cercetătorii înșiși erau văzuți mai părtinitori atunci când au pus întrebări despre poliamorie, decât atunci când au întrebat despre monogamie. Până când știința nu își va recunoaște propria tendință de a se agăța de monogamie ca ideal este puțin probabil să avem o imagine clară a felului în care relațiile funcționează cel mai bine pentru oameni [ibidem].

Persoanele aflate în zona relațiilor consensuale non-monogame, tind, în general să fie mai progresiste din punct de vedere social iar relațiile lor au niveluri echitabile de angajament, longevitate, satisfacție, pasiune și bifează itemi importanți la încredere precum și niveluri mai scăzute de gelozie în comparație cu relațiile monogame. Chiar dacă procentul e nesemnificativ la nivelul populației generale atât în Rep. Moldova cât și în țările Est Europene fenomenul relațiilor consensuale non-monogame există și este în creștere.

Bibliografie:

1. BARKER, M.-J. *The Psychology Of Sex*. Routledge Press, 2018. 144 p. ISBN: 9781138676497.
2. FRY, Lucy. There's zero evidence that it's worse for children: parenting in a polyamorous relationship. 2020 [citat 14.08.2022]. Disponibil: <https://www.theguardian.com/lifeandstyle/2020/feb/01/zero-evidence-worse-for-children-parenting-in-polyamorous-relationship>.
3. GOLDFEDER, Mark, SHEFF, Elisabeth. Children of polyamorous families: a first empirical look. *LSD Journal* Vol. 5. 2013. [citat 07.07 2022]. Disponibil: <https://elisabethsheff.com/wp-content/uploads/2013/11/children-of-polyamorous-families-2013.pdf>.
4. KALDERA, R. *Power Circuits: Polyamory In A Power Dynamic*. Alfred Press Hubbardston, Massachusetts 2010 274 p. ISBN 978-0-9828794-1-2.
5. MCKELVEY, Cynthia. *The Challenges of Polyamorous Parenting*. 2020 [citat 4.08.2022]. Disponibil: <https://www.nytimes.com/2020/08/04/parenting/polyamorous-parenting.html>.
6. SHEFF, E. *The Polyamorists Next Door: Inside Multiple-Partner Relationships and Families*. Rowman & Littlefield Publishers, 2015. 324 p. ISBN: 978-1442253100.
7. THALMANN, Yves-Alexandre. *Las virtudes del poliamor. La magia de los amores múltiples*. Barcelona: Plataforma Editorial. 2008 [citat 06. 09. 2022]. Disponibil: <https://docplayer.es/25051124-Las-virtudes-del-poliamor-la-magia-de-los-amores-multiples-yves-alexandre-thalman.html>.
8. WERBER, Cassie. *The idea of monogamy as a relationship ideal is based on flawed science*. 2017 [citat 07.07 2022]. Disponibil: <https://qz.com/938084/the-idea-of-monogamy-as-a-relationship-ideal-is-based-on-flawed-science/>.
9. YOYANOFF Jacki. *What About the Children?! Children in Polyamorous Families: Stigma, Myths, and Realities* University of Waterloo December 2015. [citat 13.08 2022]. Disponibil: https://www.academia.edu/35581293/What_About_the_Children_Children_in_Polyamorous_Families_Stigma_Myths_and_Realities.
10. YUEN, J. *Polyamorous: Living and Loving More*. Dundurn Press, 2018. 320 p. ISBN: 978-1459740402.